

of responsibility of personality; the features of professional responsibility of teacher are distinguished. The authors identified three components of professional responsibility of the teacher of primary classes: cognitive, motivational-affective, action-behavioural. For each component developed criteria, indicators of formation of responsible attitude of primary school teachers to engage in professional activities and defined its levels. The article presents the results of the research of formation of professional responsibility in students – future teachers of primary classes of general school, the necessity of development of model of formation of professional responsibility of the future elementary school teachers as an essential quality which determines the effectiveness and success of teachers, as well as the effectiveness of the training of pupils of primary school age.

Keywords: criterias and levels of formed of professional responsibility of the teacher of primary school, professional responsibility, professional responsibility of teacher of primary school, responsibility, teacher's responsibility.

Стаття надійшла до редакції: 20.02.2017

Прийнято до друку: 23.03.2017

УДК: 378.14: 371.134:796.5:338.48:005.521

Лариса Безкоровайна
ORCID iD 0000-0001-9502-9604

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри туризму, докторант,
Запорізький національний університет,
вул. Жуковського, 66, 69063 м. Запоріжжя, Україна
lvbeskorovaynaya@gmail.com

СИСТЕМНА МОДЕЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМОЗНАВСТВА ТА АЛГОРИТМ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

У статті автором здійснено теоретичне обґрунтування системної моделі професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах. Автор розглядає окреслену професійну підготовку як цілісну, відкриту, мобільну, інтеграційну, багаторівневу педагогічну систему. З'ясовано методологічну основу професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства; схарактеризовано системну модель означеної підготовки, ґрунтовно розкрито її складові, окреслено структуру, визначено комплекс організаційно-педагогічних умов, подано їх зміст. В ході дослідження запропоновано алгоритм продуктивного використання системної моделі професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах. Подано певні висновки та окреслено перспективи подальших дослідницьких напрямів діяльності.

Ключові слова: вища освіта, майбутній фахівець з туризмознавства, методологія, організаційно-педагогічні умови, професійна підготовка, системна модель.

Вступ. На основі теоретичного аналізу та власного досвіду з обраного питання ми розглядаємо професійну підготовку майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах як цілісну, відкриту, інтеграційну, багаторівневу педагогічну систему, функціонування якої передбачає створення організаційно-педагогічних умов, науково-методичного та інформаційного забезпечення, проектування освітньо-інформаційно-професійного середовища з урахуванням взаємозв'язку з роботодавцем туристичної сфери задля розвитку особистості фахівця на основі оволодіння необхідною системою знань, умінь, навичок і здатностей, формування професійних й особистісних якостей, що враховують соціальні потреби та забезпечують ефективність майбутньої професійної діяльності в індустрії туризму. Методологічну основу педагогічної системи

професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства до професійної діяльності складають (за Я.А.Коменським) загальні дидактичні принципи: свідомості й активності; наочності; поступовості і систематичності знань; міцного оволодіння знань і навичок.

Зважаючи на особливості дослідження, ми враховували принципи, які висловлено в Гаазькій декларації з міжнародного туризму:

1. Якість туризму як міжособистісної діяльності залежить від якості послуг, що надаються, тому освіта і навчання фахівців в галузі туризму та підготовка нових осіб, які освоюють цю професію, є вкрай важливими для туристичної індустрії та розвитку туризму.

2. У зв'язку з цим повинно бути вжито ефективних заходів з:

- підготовки окремих осіб для подорожей і туризму, зокрема шляхом включення туризму в навчальні плани шкіл і вищих навчальних закладів;
- підвищення престижу туристичних професій та заохочення в першу чергу молоді до вибору кар'єри в галузі туризму;
- створення мережі навчальних закладів, здатних надавати не тільки навчання, а й освіту в галузі туризму на основі стандартизованого на міжнародному рівні навчального плану, який також полегшив би взаємне визнання дипломів і обмін туристичним персоналом;
- сприяння, відповідно до рекомендацій ЮНЕСКО в цій галузі, навчання викладачів, постійного процесу освіти і проведення курсів підвищення кваліфікації для всього туристичного персоналу або викладачів, незалежно від їх рівня;
- визнання найважливішої ролі засобів масової інформації в розвитку туризму.

Враховуючи зазначене, визначено *принципи*, на яких ґрунтується педагогічна система саме професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства до професійної діяльності:

- *загальнодидактичні* (гуманізації і демократизації; науковості; систематичності та послідовності знань, умінь і навичок; свідомості; зв'язку теорії з практикою; активності та самостійності; наочності; ґрунтовності; зв'язку навчання з практичною діяльністю; доступності навчання та врахування індивідуальних особливостей студентів; емоційності навчання; поєднання колективного і індивідуального; духовності; особистісного підходу);
- *спеціальні* (громадянськості, комунікативності, міждисциплінарності, багаторівневості, безперервності, атрактивності, полікультурності, соціальної актуальності, економічної доцільності, соціоморфності).

Метою статті є теоретичне обґрунтування системної моделі професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах.

Питання моделювання професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у педагогічній теорії. Моделювання процесу професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах здійснювалось на основі теоретичного обґрунтування умов її ефективного функціонування; визначення методологічних підходів; пошуку, аналізу й отримання сучасної, доцільної саме для нашої роботи, інформації. Під час проектування ми вважали, що системна модель уможливило б відтворення готовності особистості майбутнього фахівця з туризмознавства задля усвідомлення особливостей її прогнозування, функціонування, подальшої успішної реалізації в освітній практиці.

Теоретичні засади впровадження моделей у процес професійної підготовки фахівців

різних напрямів склали дослідницькі праці провідних учених з таких питань: моделі змісту природничо-наукової освіти бакалаврів і магістрів (П.В.Станкевич, 2010); особливості моделювання професійної підготовки вчительських кадрів з позицій компетентнісного підходу (Ю.П.Шапран, 2015); моделей загальноосвітніх навчальних закладів (Б.А.Франкфурт, 2000) та ін.

Підґрунтям з моделювання у професійній підготовці майбутніх фахівців з туризмознавства слугували такі дослідження: формування професійно-комунікативної компетенції у майбутніх менеджерів по туризму в процесі вивчення дисциплін по вибору на основі педагогічного проектування (Горбачев А.А., 2014); формування міжкультурної компетентності фахівців сервісу і туризму (Лиханова В.В., 2015, с. 86). Ми враховували думку щодо необхідності проектування структури і змісту рівнів системи вищої освіти, завдяки чому студенти конструюють індивідуальний освітній маршрут (Станкевич П.В., 2010, с. 14).

Визначальною метою створення системної моделі професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах є отримання майбутніми фахівцями з туризмознавства необхідного рівня готовності до професійної діяльності. Ця модель, що розглядається як відкрита, інтегративна, багаторівнева, мобільна, адекватна соціальним вимогам й індивідуальним потребам студентів, освітня система, містить складові: *теоретико-методологічну, структурно-функціональну, проектно-технологічну, критеріально-аналітичну*.

Теоретико-методологічна – спрямована на реалізацію *системного підходу*, що передбачає усвідомлення процесу окресленої підготовки як цілісної педагогічної системи; визначення мети педагогічної діяльності, що спрямована на формування готовності зазначених фахівців, та є засобом керування, перевірки, порівняння підсумків обраних педагогічних дій з прогнозованим результатом; вибору підходів, принципів, методів, орієнтованих на формування означеної готовності.

Структурно-функціональна – спрямована на реалізацію *структурного та акмеологічного підходів* завдяки розкриттю сутності готовності майбутніх фахівців з туризмознавства до професійної діяльності; визначенню педагогічних функцій (діагностичної, прогностичної, проектувальної, планування, інформаційної, організаційної, оцінювально-контрольної, корекційної, технологічної, винахідницької, дослідницької), спрямованих на формування структурних компонентів (*мотиваційного, когнітивного, особистісно-творчого, інформаційно-технологічного, діяльнісно-операційного*), що характеризують сформованість психологічної, теоретичної, практичної готовності означених фахівців.

Проектно-технологічна – вбачає реалізацію компетентнісного, культурологічного, інформаційного, інноваційного, ціннісного, творчого, особистісного підходів завдяки побудові спеціальної освітньо-педагогічної основи професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства, що включає: запровадження інноваційної технології; науково-дослідної, творчої співпраці викладачів і студентів; організацію освітньої діяльності (моделювання, проектування); створення науково-методичного, навчального, інформаційного супроводу, освітньо-інформаційного середовища, організаційно-педагогічних умов, комплексної програми реалізації педагогічної технології, спрямованих на ефективність процесу формування означеної готовності.

Головна мета змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах полягає у формуванні їх готовності до майбутньої професійної туристичної діяльності.

З урахуванням теоретичного аналізу наукової, законодавчо-нормативної літератури з обраної теми, класифікаторів професій, зарубіжного огляду, власного досвіду; визначених ключових компетенцій майбутніх фахівців з туризмознавства (*соціальних, комунікативних, інформаційних, автономізаційних*), з'ясовані критерії відбору змісту освітнього процесу формування готовності зазначених фахівців:

- *безперервності* (визначає самостійність, ґрунтується на принципі системності, що містить взаємообумовлене функціонування підсистем, які забезпечують безперервний перехід від одного етапу професійної освіти до іншого);

- *критерій економічної доцільності* (передбачає таку модель змісту освітньої програми підготовки означених фахівців, що забезпечує задоволення потреби туристичних підприємств у професійних кадрах необхідної кількості, рівня готовності, з гарантованим ефективним результатом професійної діяльності);

- *соціоморфності* (ґрунтується на принципі соціоморфності) [6], суть якого полягає в тому, що освіта в будь-якій країні є унікальною, індивідуальною, адекватною морфній системі соціально-економічних, національно-етнічних, демографічних, культурних зв'язків; має відповідати вимогам певного суспільства з урахуванням історії, культури, традицій; економічних, демографічних, соціогенетичних механізмів; національного досвіду розвитку освіти).

Реалізація змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах має враховувати вимоги:

- оновлення змісту відповідно до умов інтеграції завдань освіти з Європейським освітнім простором; вдосконалення наукового, навчально-методичного, інформаційно-методичного,

технологічного забезпечення; створення освітньо-інформаційного середовища;

- індивідуального підходу, що полягає у врахуванні індивідуальних особливостей майбутніх фахівців з туризмознавства в процесі навчання, а саме: інтелектуальної сфери (уваги, перемикання, зосередженості, сприйняття, мислення, пам'яті, уяви); мови; емоційної сфери (темпераменту, чутливості, збудливості); вольової регуляції; поведінки; стилю навчання; фізичних особливостей (зору, слуху, постави); працездатності; темпу діяльності; загальних та/або спеціальних здібностей; схильностей; інтересів; спрямованості особистості; ступеню успішності з предмету і/або взагалі в навчанні;

- принципу варіативності, що полягає в індивідуальному виборі студентів факультативу, спецкурсу або профілю спеціальності; інтеграції інваріативної і варіативної основ **змісту** з урахуванням індивідуальних особливостей студентів;

- формування професійно вагомих та особистісних якостей, розвиток здібностей, опанування професійно спрямованими знаннями, уміннями і навичками задля становлення творчої, ініціативної, самостійної, відповідальної особистості фахівця, готового до успішного здійснення професійної діяльності в галузі туризму;

- активізації і розвитку у студентів впродовж освітнього процесу інтересу, мотивації й потреби у навчанні, самонавчанні, постійному саморозвитку, професійному вдосконаленні, безперервній освіті протягом життя;

- спрямованість на практико-орієнтований зміст навчання шляхом впровадження професійно значущих сучасних інноваційних педагогічних технологій; відбір професійно значущих, проектних завдань, необхідних для формування необхідного комплексу професійних знань, умінь і навичок;

- варіативність педагогічних методів і форм з урахуванням індивідуальних особливостей студентів та соціальних вимог щодо майбутньої професійної діяльності; застосування контекстних, ігрових технологій в навчальному процесі;

- посилення взаємозв'язку вищих навчальних закладів з роботодавцями шляхом залучення фахівців туристичної індустрії до освітнього процесу; впровадження нових форм соціального партнерства, нових типів договорів, спрямованих (з урахуванням їх максимального узгодження і реалізації взаємних інтересів) на підготовку фахівців і забезпечення кадрових потреб туристичних підприємств; вдосконалення практичної підготовки студентів, процесу проходження стажування і різних видів практик на всіх рівнях освіти.

Враховуючи досвід науковців з питань теоретико-методологічних основ підготовки фахівців у вищих навчальних закладах (Л.В.Кнодель, Г.О.Сорокіна, Л.П.Сущенко, В.К.Федорченко та ін.), спираючись на визначені концептуальні ос-

нови професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства, розкрито *комплекс організаційно-педагогічних умов* означеної підготовки, що складається з:

Теоретико-методологічних: орієнтація на формування означеної готовності з урахуванням системного, структурного, акмеологічного, діяльнісного, операціонального, праксиологічного, компетентнісного, ціннісного, культурологічного, інформаційного, інноваційного, творчого, особистісного підходів; реалізація системної моделі формування готовності майбутніх фахівців з туризмознавства з урахуванням принципів атрактивності, міждисциплінарності, соціальної актуальності, багаторівневості, безперервності, полікультурності; забезпечення диференційованого і комплексного впливу на формування складових готовності фахівців означеного напрямку шляхом впровадження новітніх технологій.

Технологічно-організаційних: оновлення змісту відповідно до умов інтеграції освіти з Європейським освітнім простором; вдосконалення науково-методичного, навчального, технологічного, інформаційно-методичного забезпечення; створення освітньо-інформаційного середовища; впровадження професійно значущих інноваційних технологій; інтеграція інваріативної і варіативної основ змісту з урахуванням індивідуальних особливостей студентів; професійне вдосконалення викладачів відповідно до розвитку індустрії туризму; вдосконалення матеріально-технічних умов (новітнє обладнання, наочний, науково-методичний матеріал).

Навчально-методичних: варіативність педагогічних методів і форм з урахуванням індивідуальних особливостей студентів і соціальних вимог щодо їх професійної діяльності; відбір професійно значущих, проектних завдань задля формування комплексу професійних знань, умінь, навичок; застосування контекстних, ігрових технологій у навчанні.

Практико-орієнтованих: посилення взаємозв'язку вищих навчальних закладів з роботодавцями шляхом залучення фахівців туристичної індустрії до освітнього процесу; вдосконалення практичної підготовки студентів, процесу проходження стажування і різних видів практик на всіх рівнях освіти.

Активізації самостійної діяльності майбутніх фахівців з туризмознавства: орієнтація навчального процесу на розвиток творчої рефлексивної особистості студентів; активізація самостійної діяльності та розвиток самооцінки; мотивація до самовдосконалення, самоосвіти протягом життя.

Критеріально-аналітична складова є завершальною в процесі формування готовності фахівців досліджуваного напрямку і передбачає реалізацію *діяльнісного, операціонального, праксиологічного підходів*, спрямованих на з'ясування узгодженості між дослідженням готовності майбутніх фахівців з туризмознавства до професійної діяльності, критеріями, рівнями її сформованості; формування самооцінки досягнутих результатів, умінь аналізувати власну навчальну і практичну діяльність, визначати й оцінювати причини успішності і неуспішності, визнавати помилки, складати програму коригування освітньої та практичної діяльності.

Усі визначені складові, що являють собою етапи, ланки у структурі загальної системи процесу формування готовності майбутніх фахівців з туризмознавства до професійної діяльності, ми розглядаємо у міцному взаємозв'язку з обов'язковим урахуванням визначеного методологічного підґрунтя під час їх використання.

Висновки. Тож, на основі теоретичного підґрунтя підтверджена актуальність висвітлених питань. Розроблена і запропонована системна модель професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства до професійної діяльності враховує багаторівневості цієї підготовки, що вимагає диференційованого підходу до розробки педагогічної системи на основі варіативного педагогічно корисного дидактичного забезпечення, що надає можливість комплексного врахування усіх факторів, що впливають на формування структурних компонентів готовності майбутніх фахівців з туризмознавства до професійної діяльності. Створення окресленої моделі передбачає, що ефективність її впровадження в освітній процес підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах залежить від правильного розроблення і дотримання відповідних організаційно-педагогічних умов, більш ґрунтовне опрацювання яких вбачається у подальших дослідженнях.

Література

1. Горбачев А.А. Тарариева К.С. Этапы формирования профессионально-коммуникативной компетенции у будущих менеджеров по туризму в процессе обучения в вузе на основе педагогического проектирования. [Електронний ресурс]. – URL: http://Teoria-Practica.Ru/Rus/Files/Arhiv_Zhurnala/2014/4/Pedagogika/Gorbachev-Tarariev.pdf
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Лиханова В.В. Модель формирования межкультурной компетентности специалистов сервиса и туризма вестник бурятского государственного университета. – 2014. – №1(1). – С. 80-84.
4. Літвінова-Головань О.П. Аналіз підготовки фахівців з дозвільної анімації в сучасних вищих навчальних закладах України / О.П. Літвінова-Головань, Л.В. Безкоровайна // Науковий вісник

мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка, 2 (13). Мелітополь, 2014. – С. 333-339. DOI: <http://dx.doi.org/10.7905/нвмдпу.v0i13.953>

5. Станкевич П.В. Модели содержания естественнонаучного образования бакалавров и магистров: автореф. дис. на соиск. учен. степени доктора пед. наук: спец. 13.00.02. «Теория и методика обучения и воспитания» (естествознание, уровень профессионального образования) / П.В. Станкевич. – Санкт-Петербург, 2010. – 38 с.

6. Субетто А.И. Социоморфность системы образования как критериальное основание квалиметрии страновых образовательных систем // Тезисы Международной конференции-семинара «Сравнение систем высшего образования и сравнительная педагогика (г. Новгород, 26-30 сентября 1994 г.). – М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 1994. – С. 12-14.

7. Федорченко В.К. Теоретичні та методичні засади підготовки фахівців для сфери туризму: Автореф. дис... д-ра пед. наук: 13.00.04 / В.К. Федорченко ; Ін-ут педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2004. – 43 с.

8. Франкфурт Б.А. Теоретико-педагогические проблемы построения современных моделей общеобразовательных учреждений: дис. на соискание науч. степени док. пед. наук: спец. 13.00.01 «Общая педагогика, история педагогики и образования» / Борис Андреевич Франкфурт. – М., 2000. – 424 с.

9. Шапран Ю.П. Особенности моделирования профессиональной подготовки учительских кадров с позиций компетентностного подхода // Педагогика высшей школы. – 2015. – №1. – С. 56-59.

СИСТЕМНАЯ МОДЕЛЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ТУРИЗМОВЕДЕНИЮ И АЛГОРИТМ ЕЕ РЕАЛИЗАЦИИ

Бескоровайна Лариса, кандидат педагогических наук, доцент, доцент кафедры туризма, докторант, Запорожский национальный университет, ул. Жуковского, 66, 69063 г. Запорожье, Украина, lvbeskorovaynaya@gmail.com

В статье на основе теоретического анализа автор рассматривает профессиональную подготовку будущих специалистов по туризмоведению в высших учебных заведениях как целостную, открытую, мобильную, интеграционную, многоуровневую педагогическую систему, функционирование которой предусматривает создание определенных организационно-педагогических условий, научно-методического и информационного обеспечения, проектирование образовательно-информационно-профессиональной среды. Раскрыта методологическая основа профессиональной подготовки будущих специалистов по туризмоведению; теоретически обоснована системная модель исследуемой подготовки, охарактеризованы ее составляющие, выявлена структура, определен комплекс организационно-педагогических условий, представлено их содержание; предложен алгоритм продуктивного использования данной системной модели в высших учебных заведениях; сделаны выводы; определены дальнейшие перспективные исследовательские направления.

Ключевые слова: будущий специалист по туризмоведению; методология; организационно-педагогические условия; профессиональная подготовка; системная модель.

SYSTEM OF MODEL FOR TRAINING FUTURE MASTERS OF TOURISM, AS WELL AS THE ALGORITHM OF ITS REALIZATION

Beskorovaynaya Larisa, Ph.D of Pedagogical Sciences, associate Professor, Department of tourism, Doctoral Student, Zaporizhzhya National University, 66 Zhukovskogo str., 69600 Zaporizhzhya, Ukraine, lvbeskorovaynaya@gmail.com

On the basis of theoretical analysis author substantiates the system model of training future masters of tourism in higher education. The author found the methodological basis of preparation of future tourism masters in the field of higher education. In addition, theoretically grounded and model of the system of training of future masters of tourism, opened its components, a set of organizational and pedagogical conditions. System model of professional training of future masters of tourism in higher education, which is considered by us as an open, integrative, multi, mobile, adequate social requirements and individual needs of students, the educational system contains components: theoretical, methodological, structural and functional, design and technology, analytical criterion. All defined components that represent stages in the link structure of the overall system formation process of future masters of tourism to the profession, the author see in a strong relationship with the obligatory account certain methodological basis during their use.

Also the author based on his theoretical research and practical experience defined criteria and levels of preparedness of future masters of tourism to the profession.

The author proved that the model provides the opportunity to reflect, recreate individual readiness of future masters of tourism with a view to understanding its forecasting features, operation and further successful implementation in educational practice. The author researched and proposed algorithm productive use of the system model of training future tourism masters in the field of higher education. Based on the results of research made a some conclusion. Further prospective research directions are also provided. Perspective directions of the following researches the author sees in the theoretical analysis of organizational and pedagogical conditions of professional training of masters in tourism.

Keywords: *future masters of tourism; higher education; methodology; organizational and pedagogical conditions; professional training; system model.*

Стаття надійшла до редакції 20.02.2017

Прийнято до друку 23.03.2017

УДК 378:355.232

Наталія Замотаєва

ORCID iD 0000-0001-5759-5488

старший викладач кафедри гуманітарної та
соціально-економічної підготовки факультету підготовки офіцерів запасу,
НУОУ імені Івана Черняхівського,
м. Київ, вул. Авіаконструктора Антонова, буд.2/32
zamotaeva.n@mail.ru

РОЗВИТОК КУЛЬТУРОТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ

У статті здійснено ґрунтовний аналіз теоретичних основ дослідження актуальної проблеми розвитку культуротворчої компетентності викладачів гуманітарних дисциплін вищого військового навчального закладу у системі післядипломної педагогічної освіти, доведено визначальну роль культуротворчості для формування компетентних військових педагогів-гуманітаріїв. Обґрунтовано сутність культуротворчої компетентності викладача гуманітарних дисциплін вищого військового навчального закладу, визначено її структуру та критерії розвитку.

Встановлено, що серед психолого-педагогічних умов формування культуротворчої компетентності розглядають такі: створення сприятливого мікроклімату у навчальному середовищі, спрямованого на задоволення освітніх потреб особистості; налагодження діалогічної взаємодії усіх суб'єктів навчально-виховного процесу; використання активних технологій навчання. Їх реалізація забезпечить активізацію творчих можливостей, розвиток уяви, образного мислення, здатності до творчості викладачів гуманітарних дисциплін вищих військових навчальних закладів.

Ключові слова: *викладачі гуманітарних дисциплін, вищі військові навчальні заклади, культуротворча компетентність, культуротворчий підхід, культуротворчість, професійна компетентність.*

Вступ. Пріоритетними завданнями розвитку вітчизняної вищої школи є «реформування системи освіти, в основу якої покладатиметься принцип пріоритетності людини; ...модернізація структури, змісту та організації освіти на засадах компетентнісного підходу» (Указ Президента України від 25 червня 2013 року № 344/2013). Впровадження компетентнісного підходу у вищій військовій школі передбачає переорієнтацію із знаннєцентричної (накопичувальної, депозитарної – термін П. Фрейре (Фрейре П., 2004, с.54) моделі організації освітнього процесу на результативну, спрямовану на опанування майбутніми фахівцями

сукупності взаємопов'язаних особистісних якостей (компетенцій), утворення яких забезпечується відповідними знаннями, уміннями, навичками, досвідом і способами діяльності. У цьому контексті важливого значення набуває проблема підготовки компетентних викладачів у системі неперервної педагогічної освіти, формування у них гуманістичного світогляду, морально-етичних цінностей, естетичних смаків і культури спілкування. Викладач гуманітарних дисциплін ВВНЗ має володіти не лише фаховими знаннями та вміннями, але й культурним досвідом, здатністю примножувати його, використовувати виховний